EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.11.2020.
COM(2020) 736 final

2020/0327 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a o izmjeni Priloga VI. (Socijalna sigurnost) Sporazumu o EGP-u

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u Zajedničkom odboru EGP-a u vezi s predviđenim donošenjem odluke Zajedničkog odbora o izmjeni Priloga VI. (Socijalna sigurnost) Sporazumu o EGP-u

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o EGP-u

Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru („Sporazum o EGP-u”) jamče se jednaka prava i obveze na unutarnjem tržištu za građane i gospodarske subjekte u EGP-u. Njime se predviđa uvođenje zakonodavstva EU-a kojim su obuhvaćene četiri slobode u 30 država EGP-a koje čine države članice EU-a, Norveška, Island i Lihtenštajn. Osim toga, Sporazum o EGP-u obuhvaća suradnju u drugim važnim područjima kao što su istraživanje i razvoj, obrazovanje, socijalna politika, okoliš, zaštita potrošača, turizam i kultura, zajednički poznatima kao „neizravne i horizontalne” politike. Sporazum je stupio na snagu 1. siječnja 1994. Europska unija zajedno sa svojim državama članicama stranka je Sporazuma.

2.2. Zajednički odbor EGP-a

Zajednički odbor EGP-a nadležan je za upravljanje Sporazumom o EGP-u. Odbor je forum za razmjenu mišljenja povezanih s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u. Njegove odluke donose se konsenzusom. U skladu s Ugovorom iz Lisabona Europska služba za vanjsko djelovanje odgovorna je za koordinaciju pitanja EGP-a na strani EU-a.

2.3. Predviđeni akt Zajedničkog odbora EGP-a

Očekuje se da će Zajednički odbor EGP-a donijeti odluku Zajedničkog odbora EGP-a o izmjeni Priloga VI. (Socijalna sigurnost) Sporazumu o EGP-u („predviđeni akt”).

Svrha je predviđenog akta osigurati uzajamnu zaštitu prava iz sustava socijalne sigurnosti državljanima Ujedinjene Kraljevine, osobama bez državljanstva i izbjeglicama te članovima njihovih obitelji i nadživjelim osobama koje se do kraja prijelaznog razdoblja nalaze ili su bile u prekograničnoj situaciji koja istodobno uključuje jednu ili više ugovornih stranaka Sporazuma o EGP-u i Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Predviđeni akt bit će obvezujući za stranke u skladu s člancima 103. i 104. Sporazuma o EGP-u.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Potrebno je osigurati uzajamnu zaštitu prava iz sustava socijalne sigurnosti državljanima Ujedinjene Kraljevine, osobama bez državljanstva i izbjeglicama te članovima njihovih obitelji i nadživjelim osobama koji se do kraja prijelaznog razdoblja, kako je definirano u članku 126. Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju („Sporazum o povlačenju”)[1], nalaze ili su bili u prekograničnoj situaciji koja istodobno uključuje jednu ili više ugovornih stranaka Sporazuma o EGP-u i Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske.

[1] SL L 29, 31.1.2020., str. 7.

U skladu s člankom 33. stavkom 1. Sporazuma o povlačenju[2] njegova glava III. (o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti) primjenjuje se i na državljane država EFTA-e koje su članice EGP-a, uz uvjet da te zemlje sklope odgovarajuće sporazume s Ujedinjenom Kraljevinom (koji bi se primjenjivali na građane Unije) i s Unijom (koji bi se primjenjivali na državljane Ujedinjene Kraljevine).

Budući da su države EFTA-e koje su članice EGP-a već sklopile relevantne sporazume s Ujedinjenom Kraljevinom, sada je na Uniji i državama EFTA-e koje su članice EGP-a da sklope sporazume kojima bi se osiguralo da su državljani Ujedinjene Kraljevine obuhvaćeni područjem primjene Sporazuma o povlačenju i Sporazuma o aranžmanima između Islanda, Kneževine Lihtenštajna, Kraljevine Norveške i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije („Sporazum o razdvajanju”) zaštićeni u svojim pravima iz sustava socijalne sigurnosti koja su stečena prije isteka prijelaznog razdoblja ili će biti stečena nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Nacrtom odluke Zajedničkog odbora EGP-a (priložen predloženoj odluci Vijeća) stoga se želi izmijeniti Prilog VI. (Socijalna sigurnost) Sporazumu o EGP-u kako bi se državljanima Ujedinjene Kraljevine osiguralo daljnje očuvanje tih prava iz sustava socijalne sigurnosti.

Sadržaj i priroda nacrta priložene odluke Zajedničkog odbora EGP-a nadilaze puke tehničke prilagodbe u smislu Uredbe Vijeća br. 2894/94. Stoga Vijeće utvrđuje stajalište Unije.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju *stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma*.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da *presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije*[3].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Zajednički odbor EGP-a tijelo je osnovano na temelju sporazuma, i to Sporazuma o EGP-u. Akt koji je Zajednički odbor EGP-a pozvan donijeti predstavlja akt koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će u skladu s člankom 103. i člankom 104. Sporazuma o EGP-u obvezujući prema međunarodnom pravu.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma. Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako

[2] SL L 29, 31.1.2020., str. 7.

[3] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

U pogledu predviđenog akta kojim se istovremeno želi postići više ciljeva ili koji ima više elemenata, koji su neodvojivo povezani, a nijedan nije sporedan u odnosu na druge, materijalna pravna osnova odluke na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a iznimno se mora temeljiti na različitim odgovarajućim pravnim osnovama.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Predviđeni akt ima ciljeve i elemente u područjima socijalne sigurnosti i pružanja ovlasti. Ti elementi predviđenog akta neodvojivo su povezani, a nijedan nije sporedan u odnosu na drugi.

Stoga materijalnu pravnu osnovu predložene odluke čine sljedeće odredbe: Članci 48. i 352. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebali bi biti članci 48. i 352., u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom Zajedničkog odbora EGP-a izmijeniti Prilog VI. o socijalnoj sigurnosti, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

2020/0327 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a o izmjeni Priloga VI. (Socijalna sigurnost) Sporazumu o EGP-u

(Tekst značajan za EGP)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 48. i 352., u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2894/94 od 28. studenoga 1994. u vezi s rješenjima za provedbu Sporazuma o europskom gospodarskom prostoru[4], a posebno njezin članak 1. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru[5] („Sporazum o EGP-u”) stupio je na snagu 1. siječnja 1994.

(2) Na temelju članka 98. Sporazuma o EGP-u, Zajednički odbor EGP-a može odlučiti izmijeniti, među ostalim, Prilog VI. Sporazumu o EGP-u, koji sadržava odredbe o socijalnoj sigurnosti.

(3) U članku 33. Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevne Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju („Sporazum o povlačenju”)[6] navodi se da se odredbe drugog dijela glave III. Sporazuma o povlačenju primjenjuju na državljane Islanda, Kneževine Lihtenštajna, Kraljevine Norveške uz uvjet da su te zemlje sklopile i primjenjuju odgovarajuće sporazume s Ujedinjenom Kraljevinom koji se primjenjuju na građane Unije, kao i sporazume s Europskom unijom koji se primjenjuju na državljane Ujedinjene Kraljevine.

(4) U članku 32. Sporazuma o aranžmanima između Islanda, Kneževine Lihtenštajna, Kraljevine Norveške i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije, Sporazuma o EGP-u i drugih sporazuma koji se primjenjuju između Ujedinjene Kraljevine i država EFTA-e koje su članice EGP-a na temelju članstva Ujedinjene Kraljevine u Europskoj uniji („Sporazum o razdvajanju”) navodi se da se odredbe drugog dijela glave III. Sporazuma o razdvajanju primjenjuju na građane Unije uz uvjet da je Unija sklopila i primjenjuje odgovarajuće sporazume s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske koji se primjenjuju na državljane država EFTA-e koje su članice EGP-

[4] SL L 305, 30.11.1994., str. 6.
[5] SL L 1, 3.1.1994., str. 3.
[6] SL L 29, 31.1.2020., str. 7.

a, kao i sporazume s državama EFTA-e koje su članice EGP-a koji se primjenjuju na državljane Ujedinjene Kraljevine.

(5) Stoga je potrebno osigurati uzajamnu zaštitu prava iz sustava socijalne sigurnosti državljanima Ujedinjene Kraljevine, osobama bez državljanstva i izbjeglicama te članovima njihovih obitelji i nadživjelim osobama koji se do kraja prijelaznog razdoblja nalaze ili su bili u prekograničnoj situaciji koja istodobno uključuje jednu ili više ugovornih stranaka Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru i Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske.

(6) Stajalište Unije u Zajedničkom odboru EGP-a trebalo bi se stoga temeljiti na nacrtu odluke Zajedničkog odbora EGP-a utvrđenom u Prilogu ovoj Odluci,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje u ime Unije treba zauzeti u okviru Zajedničkog odbora EGP-a o predloženoj izmjeni Priloga VI. (Socijalna sigurnost) Sporazumu o EGP-u temelji se na nacrtu odluke Zajedničkog odbora EGP-a priloženom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik